

GOSPODARSTVO

Da ne bo robida naših vinogradov

Ce prisotvuje taknemu zborovanju, kakor je bilo nedeljsko zborovanje članov Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov, in postuša njihovo stvarno mirno, toda odločno besedo, te preme dvojni občutek: z ene strani prebranje v pravico, ki temelji v postenosti in trdem delu na lastni zemlji ter izvrševanju dolžnosti nasproti državi in državi, da je za sama zavest, da vsaj na Tržaškem ne. Naši kmetje čutijo oporo edino v tej svoji zemlji, kolikor je še ni ugrabilo nenehno razlaševanje za »javnokoristne ustanove« (kako širok je ta pojem za tistega, ki grabi zemljo po neki ceni!) in v lastni organizaciji, medtem ko ne morejo računati na podporo oblasti. (Mimogrede moramo reči, da je za sama zavest, da posameznik brez organizacije, ki lahko nastopi v javnosti in pri oblasteh, današnji družbi malo pomeni, že velika pridobitev za stvar!). Zbranost in pripravljenost, s katero razpravljajo in če nje niso nikakršni untarji; priznavajo tudi, da so javne strokovne ustanove, kakor n. pr. kmetijsko nadzorstvo, storile marsikaj dobrega za propeh kmetijstva in da pomeni vedno kmečke pokoljine za kmeta veliko očitno pridobitev, ne morejo pa mirno prenašati očitnih krivic, ki se jim delno samo zato, ker živijo na Tržaškem in ker so Slovenci.

Zakaj nimamo mi, ki smo organizirani v Kmečki zvezi malih posestnikov in v steleto 95% vseh kmetov na Tržaškem, predstavnikov v Zbornici za trgovino, industrijo in kmetijstvo in kako pridno do tega, da »branjajo« koristi tržaškega kmetijstva organizacije, ki nastopajo samo v celostni in v kateri je vključenih samo 5% obdelovalcev zemlje na Tržaškem? Zakaj je bil že davno uveljavljen zakon o bolniškem zavarovanju kmetov v drugih pokrajinah, na Tržaškem pa ne? Zakaj se ne delajo načrti za obnovo kmetijstva na Tržaškem, ne da bi slovenski kmetje imeli pri tem niti najmanjši besede? Poleg tega se kujejo načrte, kako bi se na primer na tem ozemlju pasu, kjer se še ta kmečka kmetov komaj preživlja, naselili kmete, ki so zapustili svojo zemljo v tujini. Kako to, da je kmet, ki se bori za obstanek na neprodni in trdi kraski zemlji, obdanev kakor veselestin na tujini, obdanev nekje v Emiliji?

Nasteli bi lahko še vrsto drugih podobnih težav, ki tarejo našega kmeta na Tržaškem; med temi je posebno ubižljiva konkurenca velikih in mehaniziranih posestev iz Italije in v mlečarstvu, sadjarstvu, zelenjavni in mlečarstvu; dalje vprašanje strokovne izobrazbe slovenskega kmeta, ki nima niti lastne kmetijske šole.

Vladni ukrepi za Trst in Furlanijo

Rimska vlada je predložila parlamentarni zakonski osnutek, ki predvideva izobrazbo javnih del na Tržaškem, v Furlaniji in Julijski Krajini, in sicer: 1. gradnja pomola VII v Trstu - 13 milijard lir; 2. okrepitev železniške proge Trst - Videm - Trbiž - 10 milijard lir; 3. gradnja nove krožne železniške proge, ki naj bi povežala železniško postajo sv. Andreja z glavno (južno) postajo in s progo Trst-Tržič, in gradnja nove železniške proge Sv. Ivan ob Nazariju - Redipuglia - skupno 10 milijard lir; 4. ureditev državne ceste Pontebassa - 6 milijard; 5. prispevek za gradnjo avtomobilske ceste Trst - Mestre - 6 milijard lir. Teh 45 milijard je razdeljen tako: 7 milijard za finančno pomoč leta 1957/58; 6,5 milijarde v letu 1958/59; nato pa po 6 milijard 300 milijonov vsakem finančnem letu od 1959 do 1964.

DAVKI BODO VRGLI VEČ. Finančni minister računa, da bodo davki v fiskalnem letu, ki teče od 1. julija 1958 do 30. junija 1959, vrgli 267 milijard lir več kakor v tekočem finančnem letu, ki se zaključijo 30. junija 1958. V tem letu naj bi se po računih finančnega ministrstva davki v Italiji povečali za 10 milijard. Pri tem nastaja vprašanje, ali narodni dohodek res tako naglo naraste, da državljanji lahko brez posebnih težav prenesejo višje davke. V resnici ni lansko leto narodni dohodek tako narasel kakor v prejšnjem letu. Prilagoditve v proračunu za leto 1958-59 so znašale 134 milijard lir ter bo 1959 bo 70 milijard manjši kakor v tekočem finančnem letu.

'Enfant terrible' proti prostemu trgovinskemu področju Velika Britanija naj odpre trge v dominionih! Tudi Italija ima pomisleke

Sodeč po komentarjih angleških gospodarskih listov so načrti g. Maudlinga, ki si v imenu Vel. Britanije prizadeva, da bi vprašanje evropskega trgovinskega področja spravil z mrtve točke, v resni nevarnosti. Prvotno so države evropske gospodarske skupnosti oziroma evropskega enotnega tržišča odločno odklanjale misel evropskega prostega trgovinskega področja, ker so nekateri, zlasti Francija, imeli vtis, da hočejo Angleži z organizacijo evropskega svobodnega področja minirati evropski enotni trg šestih zahodnih držav. Ko je bil končno ta trg ustanovljen, se je ta bojazen v vrstah evropske gospodarske skupnosti zmanjšala, vendar pa se ni povsem razbrazilila.

Te dni so se v Bruslju sestali ministri evropskega enotnega tržišča ter razpravljali tudi o gledišču, ki naj ga zavzamejo članice evropskega enotnega tržišča nasproti angleški akciji za ustanovitev evropskega svobodnega trgovinskega področja. Države enotnega tržišča si niso popolnoma edine glede angleških predlogov, najbolj pa jim nasprotujejo Francozi. Angleški dopisniki iz Pariza celo menijo, da bi Francija najrajši preprečila ustanovitev svobodnega trgovinskega področja. Vsekarer postavlja predloge, ki ne bodo lahko prodrli pri Angležih. Francozi izvedenec Maurice Faure potuje zdaj od prestolnice do prestolnice zahodnih evropskih držav ter nosi s seboj nov francoski predlog. Francozi predlagajo, naj bi prostemu področju dali drugo ime, in sicer »Evropska unija za gospodarsko sodelovanje«.

Vse drobnosti francoskega predloga se niso znane. Gotovo je, da se Francozi predvsem boje konkurenca angleške industrije, ki bi ji svobodno področje odprlo pot v Francijo in na francoske trge, z druge strani pa Francozi iščejo nove trge za svojo lastno industrijo, ki se je v zadnjih letih silovito razvila ter že skoraj dosegla angleško in nemško. Sprjaznili so se z tem, da hočejo Angleži zavarovati svoje kmetijstvo pred francoskimi prideli, zato pa zahtevajo, da Angleži odprejo francoski industriji trge v britanskih dominionih, kjer veljajo tako imenovane imperialne carinske tarife, ki so jih določili pred vojno na konferenci in Otavi. Francozi imajo pred očmi predvsem avstralski trg.

Francozi postavljajo še druge pogoje, pod katerimi bi bili pripravljani pristati na evropsko enotno področje. Po njihovem mnenju bi se carine lahko znižale oziroma odpravile postopoma po raznih skupinah industrije, in sicer kaj bi pri tem odločala konkurenca moč posameznih industrijskih skupin. S tem hočejo Francozi zavarovati svojo industrijo pred konkurenco angleške.

ITALIJANSKO GLEDIŠČE SE Približuje FRANCOSEKEMU

Italijanski gospodarski listi navajajo, da se italijansko gledišče precej približuje francoskemu, medtem ko so Nemci in Nizozemci bolj navdušeni za trgovino in področje; sicer meni »24 Ores«, da si italijanski ministri niso edini glede načrtov za prosto področje. Minister za zunanje zadeve Pella je pristal za zunanjo trgovino Carli bolj previden in želi več jasnosti glede teh načrtov. Omenjeni milanski list pri tem ugotavlja, da dejansko Francija ravna v svoji trgovinski zunanji politiki proti načelom

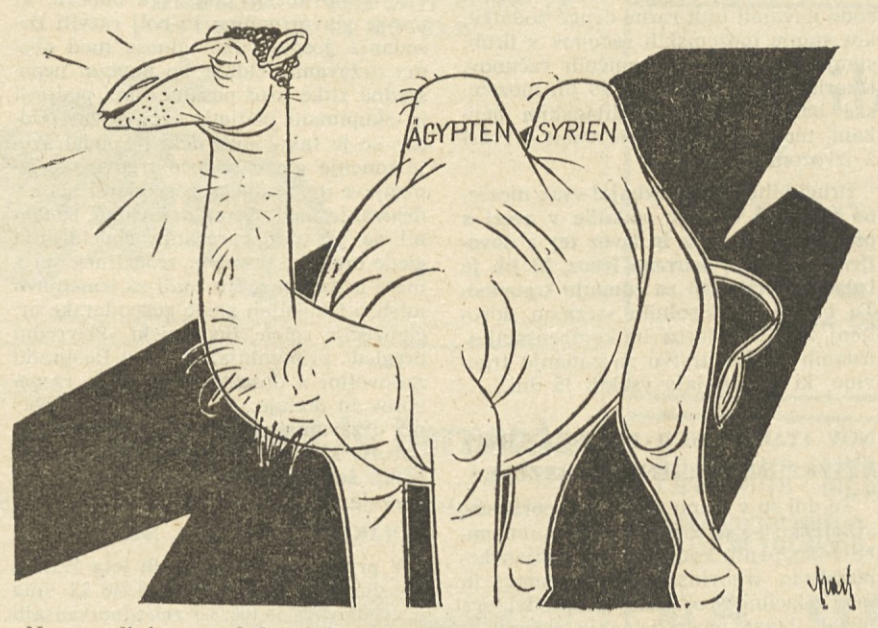
GOSPODARSKI SVET V ITALIJI

V Italiji bo končno pričel posloovati »vsestranski svet za gospodarstvo in delo«. Ta ustanova naj bi omogočila gospodarskim in delavskim predstavnikom večji vpliv na zakonodajno delo, poleg političnega naj bi se pri tem uveljavljali tudi gospodarski čimtelj. Tako naj bi zakoni bolj upoštevali stvarno življenje v državi. Toda vpliv, ki ga utegne imeti nova ustanova na italijansko zakonodajo in s tem na urejanje življenja italijanskih državljanov po zakonih, ne bo velik.

Vsestranski svet za gospodarstvo in delo nima namreč lastne zakonodajne moči in pobude, temveč je samo posvetovalen organ. Svet sicer lahko svoje predloge sporoča parlamentu, ki sestoji iz poslanske zbornice in senata, sam pa ne sodeluje neposredno pri kovnanju novih zakonov. Pravice parlamenta v sedanji obliki ostanejo torej nedotaknjene.

Ne samo to, posamezne stroke nimajo niti pravice, da bi same izbrale svoje predstavnike v Svetu, temveč stroke, svoje predstavnike lahko samo predlagajo vladi, imenuje pa jih predsednik republike na predlog predsednika vlade in po sklepu ministrskega sveta. Vpliv, ki si ga je zagotovila vlada na sestavo vsestranskega sveta za gospodarstvo in delo, je torej očiten. Poleg teh predstavnikov posameznih strok (kategorij) bodo člani sveta tudi izvedenci, ki jih bo tudi imenovala vlada.

Ustanovitev vsestranskega sveta za gospodarstvo in delo je bila predvidena že z ustavo. Svet bo imel 79 članov in predsednika, in sicer bo v njem 25 predstavnikov delavcev, 18 predstavnikov podjetij, 8 majhnih kmečkih posestnikov, en črtnikov, 3 zadrž. 3 javnih gospodarskih ustanov (IRI), 2 profesorista in 20 izvedencev. Minister za delo je število delavskih predstavnikov razdelil med sindikalne organizacije po naslednjem ključu: 9 Italijanska zveza svobodnih sindikatov (CISL), Splošna zveza italijanskih delavcev (CGIL, socialisti in komunisti) 8, Italijanska zveza dela (UIL) 4 in CISNAL 1.

Novo zedinjeno arabsko državo, ki je nastala iz Egipta in Sirije, vodi dosedanj egipčovski predsednik Naser, ki ga je po svoje upodobil neki nemški karikatrist. Zadnje dni je prišlo do federacije (zveze) med Zedinjeno arabsko državo in Jemenom.

LJUBLJANSKO PISMO

Po poti utrjevanja doseženih uspehov

Ljubljana, marca
Lansko leto je bilo za gospodarstvo izredno ugodno. Dvig industrijske proizvodnje je omogočil znatno ustaletev tržišča posebno se, ker se je zlasti občutno dvignila proizvodnja blaga za široko potrošnjo. Brez dvoma bi pomenilo 17% povečanje industrijske proizvodnje tudi za industrijsko bolj razvite države velik uspeh.

Lani doseženi uspehi so tako opogumili gospodarstvenike, da jih povsod jemljejo kot podlago za nadaljnji uspešni razvoj in za nadaljnje povečanje industrije na vseh gospodarskih področjih. Z delno rezervno - saj je bilo lani mnogo uspehov res posledica izredno ugodnih objektivnih čimteljev tako v industriji kot v kmetijstvu - predstavlja zato l. 1957. izhodišče za nadaljnje delo, hkrati pa potrjuje pravilnost izbrane poti. Potrebni so le popravki teh ali onih pomanjkljivosti, sprememba nekaterih določb in zlasti skrb, da bi se vsikladili nekateri odnosi, ki se niso dovolj vsikladili in povzročajo lahko še vedno nepravilna in znatne motnje. Eno takih vprašanj je kmetijstvo z nizko proizvodnjo, dalje zunanja trgovina z znatnim primanjkljajem, boljše izkoriščanje industrijskih zmogljivosti in zlasti povečanje delavne storilnosti, ki je daleč pod evropskim povprečjem.

ZAKAJ JE PRIŠLO DO KONTROLE OBN

S tega gledišča moramo gledati nekatere gospodarske ukrepe zadnjih dni, ki se zrealizirajo iz raznih uredb in odlokov, ki jih je sprejel Zvezni izvršni svet na podlagi posebnih pooblastil zvezne ljudske skupščine. Med najvažnejše izmed teh ukrepov šteje mo vsekakor odločbo, s katero se uvaja evidenca in kontrola cen določenih proizvodov. Ti proizvodi so izrecno naštet v odločbi in zadevajo n. pr. cement, posode raznih vrst, ambalaže, radio aparate, električne žarnice, hladilnice, sok, olja, firneže, razne lesne izdelke, papir, usnje, usnjarske izdelke, itd. Morda je dal povod takemu ukrepu pojav, ko so v januarju nekateri industrijska podjetja skušala enostavno in pavšalno povisati cene proizvodov, čeprav se niso vedela, kakšne obveznosti bodo imela nasproti družbi, ker zadevne določbe še niso izšle. Vodil jih je le strah, da bi kaj zamudila in da si ne bi ustvarila dovolj presežkov za izplačevanje dodatnih prejemkov.

Ukrep, ki smo ga navedli, je vsekakor za tržno gospodarstvo, kjer odločata ponudba in povpraševanje, nekaj izrednega. Ni pa v nasprotju z navedenim zakonom, ker mora biti družba v razmerah, v katerih se razvija jug. gospodarstvo, prek svojih organov vsekakor obveščena o vzrokih, ki lahko

Koliko atomskih razstrelitev prenese človeški rod? Radioaktivni ostanki smrtno nevarni še več let po eksplozijah

Vsaka atomska eksplozija sprosti v zrak ogromne količine nevidnih ostankov in »prah«, ki s svojim izžarevanjem ogrožajo človekovo zdravje. Ta prah in ti ostanki »plavajo« mesece in tudi leta v višjih plasteh atmosfere, kjer s svojim izžarevanjem okužijo vodo in paro, ki nato pada na zemljo kot dež. Čeprav se atomski poizkusi vrše le na nekaterih točno določenih krajih, so si te okužene padavine presenetljivo podobne skoro po vsem svetu, ker jih stratosferski tokovi prenašajo povsod. Zato so tudi raziskovanja na Japonskem, v Združenih ameriških državah, v Angliji in drugod ugotovila približno enake količine radioaktivnih snovi v padavinah, ki bi zaradi take vsebine lahko postale nevarne. Spor je le še v tem, da se odredi, katera največja zgoštevina (koncentracija) radioaktivnih snovi v padavinah (posebno v deževnici in snegu) je neškodljiva, katera pa nevarna za človeški rod. O tem obstajajo razna mnenja, ki si včasih hudo nasprotujejo.

Glavni del radioaktivnih snovi v deževnici izvira iz proizvodov fisije (razbitja atomov urana) in je v zdravstvenem pogledu brezpomenben, ker teh snovi človeško telo sploh ne sprejme ali vsrka, ali pa jih takoj zopet izloči. Nevarno pa je vsekakor izžarevanje stroncija 90, ki ga v velikih množinah proizvaja vsaka razstrelitev atomske bombe (za katero uporabljajo uran). Glede stroncija 90 smo že svojčas povedali, da se kemično vede kakor kalcij; telo, ki je vsrkalo stroncij 90, ga odloži v kosti. Prav tako smo omenili, da izžareva stroncij 90 kratke, komaj nekaj milimetrov dolge žarke. V kosteh imamo kostni mozeg, ki je odločilnega pomena pri stvarjanju krvi. Zaradi tega utegne izžarevanje prevelikih količin stroncija 90 v kosteh povzročiti v krvi razne spremembe in bolezni, kakor malokrvnost (anemija), levkemijo, ki je največkrat smrtonosna, hemofilijo (magnjenje h krvavitvi, ki se le težko ustavi) itd. Zdi se pa, da stroncijev izžarevanje zaradi prejemnih dolžine in prodornosti ne more škodovati spolnim žlezam. Do teh zaključkov so prišli Američani v svojih raziskovanjih o radioaktivnosti stroncija 90 v človeških kosteh. Izvedli so 500 poskusov na osebah izbranih po vsem svetu, med temi 77 iz Nemčije. Drugi važen zaključek teh raziskovanj je, da so pri vseh pregledanih osebah našli povprečno le 0,1 SrE (1 SrE = enota stroncija 90). Trenutno velja kot neškodljiva in zato dopuščena količina 1 mikrocurie stroncija 90 na vsak kg kalcija. En mikrocurie Sr 90 pa vsebuje 1000 SrE, z drugimi besedami: v pregledanih osebah so našli le eno desetotisočinko količine

jočih snovi ne povečajo z novimi atomskimi poizkusi in eksplozijami; kajti v primeru novih atomskih eksplozij se bo razmerje teh snovi v zraku in v zemlji naglo spremenilo in povečala nevarnost za človekovo zdravje in življenje. Ne smemo pozabiti, da je telo, ki je vsrkalo vase le majhno zrnce stroncija 90, skoro vse svoje življenje izpostavljen njegovemu izžarevanju; stroncij 90 izgubi namreč šele po 28 letih polovico svojega izžarevanja.

Vemo torej precej natančno, koliko izžarevajočih snovi je v padavinah (dež, sneg, snegu itd), ki prispeje na zemljo, ne vemo pa, koliko jih bo, ako se bodo nadaljevali poizkusi z raznimi atomskimi, vodikovimi in kdo ve še kakšnimi drugimi bombami, pri katerih uporabljajo razbijanje atomskih jeder. Znan je, da so atomski poizkusi še nadalje v načrtu tako pri Angležih in Američanih kakor pri Rusih in v zadnjem času tudi pri Francozih. V vsakem poizkusom se bo povečala nevarnost za človeški rod in za vse, kar je živega na svetu. Na Japonskem se vedno umirajo ljudje zaradi posledic atomskih eksplozij iz leta 1945. Svet se zaveda, da je krajini čas, da se napravi konec nadaljnjim atomskim poizkusom in se zato čedalje bolj množe klci proti atomskim eksplozijam. Proti atomskim poizkusom protestira ne le preprosto ljudstvo, temveč prav posebej stotine in tisoči znanstvenikov in učenjakov. Se nedavno je okoli 5000 zborovalcev v Londonu hrupno protestiralo pred ustanovljenim ministrskega predsednika Mac Millana; nastopiti je moralo 200 policajev.

Spremembe pri trgovinski zbornici

Vladni generalni komisar je 26. febr. 1958 razrešil dolžnosti dotedanjega predsednika trgovinske zbornice, prof. Luzzatta Fegiza in člane zborničnega izvršnega odbora; hkrati je imenoval za novega predsednika dr. Romana Caidassija. Ta je že vrsto let predsednik Združenja spediterjev in je pristaja kršćansko demokratske stranke.

Po italijanskem zakonu sestoji izvršni odbor trgovinskih zbornic iz predsednika in šestih članov. Ravnozar razpuščen izvršni odbor tržaške trgovinske zbornice pa je razen predsednika prof. Luzzatta Fegiza imel 9 članov, ki jih je leta 1955 imenoval vladni generalni komisar. Tedaj so bili v izvršni odbor imenovani tudi predstavniki trgovine na drobno, ladjedelnike industrije in male industrije. Te stroke bi zdaj ne bile več zastopane v odboru, ker je dr. Palamara razveljavil odlok iz leta 1955, s katerim je število odbornikov povečal od 6 na 9.

Politika močne roke

Ko je predsednik trgovinske zbornice prof. Luzzatto Fegiz prebral pred pokrajinskim gospodarskim svetom svojo stvarno oceno današnjega gospodarskega položaja v Trstu, združeno z nič manj stvarno kritiko rimske politike, ter se je proti njemu pričela gonja v vladni stranki, smo zapisali, da je v tem trenutku najbolj popularen človek v Trstu prav prof. Luzzatto Fegiz. Medtem je generalni vladni komisar - očitno v sporazumu z vlado - razrešil zborničnega predsednika in izvršni odbor ter imenoval za novega predsednika dr. R. Caidassija. Kakor je bil prof. Luzzatto Fegiz najbolj popularna oseba v Trstu, tako je ta ukrep rimske vlade ena najbolj nepopularnih potez, kar jih je mogla storiti v času, ko se je volilna agitacija za parlamentarne volitve dejansko že začela.

Navadno se politika močne roke v takšnih trenutkih ne obnese. Kaj je pravzaprav pridobila vlada s tem, da je odstranila osebo, s katero je bila zbornica solidarna? Zbornica je danes, ko Trst nima predstavnikov v rimskem parlamentu in vlada na občini komisar, edini javni ventil, skozi katerega so Tržičani lahko dajali duška svojemu razočaranju nad rimsko pasivnostjo nasproti prečim vprašanjem tržaškega gospodarstva. Ali mislijo v Rimu, da predstavlja 45 milijard, ki jih je vlada medtem odobrila za javna dela v Trstu, Julijsko krajino in Furlanijo, dovolj močno barijado proti nezadovoljstvu in razočaranju Tržičanov zaradi takšnega ravnanja z njihovim predstavnikom? Na čelo zbornice je vlada postavila kršćanskega demokrata in verjetno ne njeni informatorji bili mnenja, da je vredno tudi brisrkatiti tržaško javno mnenje, ako končno lahko zasede kršćanski demokrat mesto, ki je doslej po them sporazumu pripadalo liberalcem ali vsaj politično nevezanim ljudem.

Trgovinske zbornice so v Italiji še danes kljub pogostim napovedim preobrazbe ustrojene nekako po starem fašističnem kopitu, to se pravi, da vodstva ne izvolijo posamezne gospodarske stroke, temveč ga imenuje vlada. Prav to je bilo s politično-propagandnega vidika za kršćanske demokrate zgrešeno, da je vladni komisar izkoristil v bistvu nedemokratsko orodje za svoj udarec proti sedanjemu vodstvu trgovinske zbornice. Zgovoren dokaz za to so protesti in napovedane interpelacije v rimskem parlamentu torklih strank. Prihodnje parlamentarne volitve bodo velikega pomena tudi za gospodarsko bodočnost Trsta. Kršćanski demokrate so začrtali v tem pogledu svoj program, ki ga je sicer dovolj jasno nakazala dosedanja praksa nasproti Trstu. Prosto cono odbijajo, priznani bi kvečjemu takšne carinske olajšave, kakor jih uživa Gorica (na sladkor, kavo, špirt, bencin itd.). Odbijajo sploh vse koncesije nasproti zaledju, ki bi utegnile tudi samo navidez zbrabljati politično pripadnost Trsta k Italiji in okrniti njeno absolutno besedo nad upravo pristanišča. Kaže, da je prav zaradi tega močno odjeknilo v Rimu namigovanje bivšega predsednika trgovinske zbornice, da bi se zaradi pasivnosti rimske vlade nasproti Trstu utegnile zanimati za drugo državo, ki uporablja tržaško pristanišče.

Gledišče slovenskih gospodarskih krogov v Trstu nasproti zadnjim spremembam pri vodstvu trgovinske zbornice je pojasnilo Slovensko gospodarsko združenje s svojim pismom na generalnega vladnega komisarja dr. Palamara. Združenje je ponovilo svojo staro zahtevo, naj oblasti pri imenovanju članov nove izvršnega odbora trgovinske zbornice upoštevajo tudi predstavnike slovenskih gospodarskih krogov, da bi bilo tako tudi Slovenci zastopani v vodstvu zbornice. Pri tem se združenje sklicuje tudi na določbe londonskega sporazuma.

PO SVETU

NOV SPOR MED CERKVIJO IN DRŽAVO. Senzacionalna pravda proti katoliškemu škofu Fiordelliju iz Prata se je v Florenci končala proti pričakovanjem katoliških krogov z obsodbo škofa. Škof Fiordelli je bil obsojen na podlagi tožbe zakonce Bellandi, ki sta se poročila civilno. Škof je v posebnem pastirskem pismu, ki ga je prečital na dan poroke domači župnik, obsodil sklepanje civilnih zakonov ter označil življenje v takšnih zakonih za »skandalozno priljubljenost«. Zakonca sta imela tožbo za obrokevanje. Obtožen je bil tudi župnik, vendar ga je sodišče oprostito, ker je samo izvršil nalog svojega škofa. Škof je bil obsojen na plačilo denarne kazni 40.000 lir pogojno za pet let, na plačilo pravnih stroškov ter poravnavo odškodnine civilnim strankama in stroškov za obrambo, kateri znašajo skupno 420.000 lir. Po konkordatu so poroke, sklenjene po katoliškem obredu, veljavne tudi pred državo, vendar je potrebna registracija na občini; poleg tega prečita duhovnik pred poroko zakoncem več členov civilnega zakona o dolžnostih v zakonskem življenju. V Italiji je veljavna tudi samo civilno sklenjen zakon. Po mnenju katoličanov ni škof prekoračil svojega cerkvenega področja z opominom zakoncem. Škof se je postavil tudi na glede, da odgovorja za svoje delo samo Cerkv in papežu ter se zaradi tega sam ni javil na razpravi. Branilci so vložili pritožbo proti razsodbi. Obsodba je povzročila spor med Cerkvijo in državo, papež je odložil svečanost ob objavi obredne svetovne uslojenosti, protestirali so tudi razni škofje itd. »Osservatore Romano« je zapisal, da se godi Cerkv v Italiji tako kakor na Kitajskem. Večji posledice za odnose med Cerkvijo in državo verjetno ne bo, ker je na vladi katoliška stranka; njen glavni tajnik Fanfani je postal vladnostno brzojavko papežu.

DR. BEBLER O JUGOSLOVANSKI ZUNANJI POLITIKI. V Brdih je imel podtajnik za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler svoj volilni govor. Izjavil je, da bo Jugoslavija ostala izven velikih blokov. Govoril je tudi o odnosih med Jugoslavijo in Italijo. Za sklenitev lunonskega sporazuma so bile potrebne velike žrtve, ki jih je Jugoslavija sprejela, ker je privržena stvari miru in mednarodnega sodelovanja. Plodove tega sporazuma čutita danes Jugoslavija in Italija, posebno pa prebivalstvo obojih krajev na obeh straneh. Po sklenitvi videnskega sporazuma o omejitvi prometa je jugoslovansko-italijanska meja danes med najbolj odprtimi državnimi mejami na svetu. Vrednost obmejnega blagovnega prometa je v letih 1956 in 1957 dosegla nekaj milijard dinarjev. Trgovinski odnosi med Italijo in Jugoslavijo so se tako utrdili, da je danes Italija v trgovinski izmenjavi z Jugoslavijo na prvem mestu; ti odnosi naj bi se v bodoče še bolj razvili. Rešiti bi bilo treba še druga vprašanja med Jugoslavijo in Italijo, kakor zboljšati železniški in cestni promet pa tudi vprašanje v zvezi s pravicami jugoslovanske narodne manjšine, ki je Jugoslavija ne bo nikoli pozabila.

JUGOSLAVIJA PROTI RAKETNIM OPORIŠČEM V ITALIJI. Dopisniki ameriškega lista »New York Times« je predsednik Tito izjavil, da bi zgraditev raketnih oporišč v Italiji pomenila posredno ogrožanje Jugoslavije. Zato bo Jugoslavija zavzela določeno gledišče in bo storila ustrezne korake, ne vojaške, temveč diplomatske.

AMERIKA ZAVRNILA SOVIJSKE PREDLOGE. Sovjetska zveza je sprejela francoski predlog, naj bi se sestali zunanji ministri štirih velikih držav: Amerike, ZSSR, Anglije in Francije; vendar so Rusi postavili pogoje, da je treba že vnaprej določiti podrobnosti o bodoči konferenci na visoki ravni. Tako naj bi se udeležili predstavniki Amerike, Vel. Britanije, Francije in Italije na zahodu ter Sovjetske zveze, Poljske, ČSR in Romunije na vzhodu; ruska spomenica ne izključuje udeležbe nevtralnih držav, kakor Švedske, Indije in Jugoslavije.

OBRAČUNAVANJE MED KATOLICANI IN PROTESTANTI. Ko je katoliški škof v Liverpoolu na Angleškem, kjer živijo katoličani in protestanti, msgr. Heenan hotel obiskati neko bolnico v delu mesta, kjer žive v večini protestanti, so ga ženske in otroci sprejeli z lučanjem kamenja. Škofa je zavarovala policija.

MNOGO DUHOVNIKOV NA POLJSKEM. V škofiji Przemysl v Galiciji je 700 duhovnikov in 200 bogoslovcev. Letos je bilo posvečenih 64 bogoslovcev, medtem ko je število novih duhovnikov pred vojno doseglo povprečno 25 na leto. Studij v bogoslovju traja zdaj šest let. Letos se je prijavilo v tej škofiji 100 novih bogoslovcev, sprejeli pa so jih samo 30, ker jih več ne morejo nastaniti v semenišču. Neke bogoslovni profesor je izjavil, da se prihajajoča bogoslovje več mladeničev, ker velja za univerze »numerus clausus«.

DAVNI PRITISK OVIRA RAZVOJ MOTORIZACIJE V ITALIJI. V Italiji imamo danes 1 avtomobil na vsakih 34,3 prebivalcev, v Nemčiji enega na vsakih 16 prebivalcev, na Angleškem enega na vsakih 9,2 in v Franciji enega na vsakih 8,6 prebivalcev. Na Angleškem znaša dohodek na osebo 2,6-krat več kakor v Italiji, toda motorizacija je na Angleškem skoro štirikrat večja. Po mnenju gospodarskih krogov ovira motorizacije v Italiji prehud davčni pritisk. Leta 1956 je prinesla motorizacija v državne blagajne 341 milijard lir, v sicer 165 milijard od bencina, 75 milijard od plinskega olja in 39 milijard od cirkularizirane davka. **Od 142 lir, kožar stane liter bencina, odpade na državni davek 105 lir,** na Angleškem stane liter bencina 73 lir, v Švici in Nemčiji pa 83 lir.

BREZ KARNETA V JUGOSLAVIJO? Vse kaže, da se bo kmalu mogoče pehati v Jugoslavijo z avtomobilom ali motornim kolesom brez carskega karneta ali triptika. Sekretariat za blagovni promet in Avto-moto zveza Jugoslavije sta namreč predložila državnim organom v Beogradu, naj ukinejo obveznost karneta oziroma triptika. Triptik oziroma karnet so doslej ukinita Francija, Švica in Avstrija. Ko ga ukine tudi Jugoslavija, bo mogoče iz Italije z avtomobilom v inozemstvo čez poljubni prehod brez triptika.

Mednarodna trgovina

NOVE PUBLIKACIJE ZAVODA ZA ZUNANJO TRGOVINO. Državni zavod za zunanjo trgovino v Rimu je začel objavljati dva nova važna biltena: prvi, ki bo izhajal vsako četrtletje, bo obsegal podatke o plačilni bilanci, razdeljeval posebej za valute, ki se lahko konvertirajo (spremenijo v druge valute), za valute, ki se ne morejo spremeniti v druge valute, a se lahko kompenzirajo v Evropski plačilni zvezi (UEP), in za valute, ki se ne morejo konvertirati niti kompenzirati v UEP. V tem biltenu bodo navajali tudi razne druge podatke, kot stanje inozemskih računov in lirah, stanje inozemskih glavninskih računov, izkoriščanje kreditov, ki so jih inozemske banke odobrile italijanskim bankam, ter končno gibljanje valut v zvezi z drugimi in uvozom.

Zvozi bilten, ki bo izhajal vsak mesec, bo prinašal **valutne podatke v zvezi s prošnjami za uvoz in izvoz ter z dovoljenji za uvoz, oziroma izvoz, ki jih je izdalo ministrstvo za zunanjo trgovino.** Ta bilten bo dopolnilo »seznam dovoljenj za uvoz, izvoz in kompenzacije, izdanih v Ministrstvu za zunanjo trgovino, ki ga izdajajo vsaki 15 dni.

NOV ITALIJANSKO-POLJSKI TRGOVINSKI IN PLACILNI SPORAZUM

Te dni so v Rimu podpisali sporazum, s katerim so uvedli nekatere spremembe v blagovnih kontingentih italijansko-poljskega trgovinskega sporazuma, in novi plačilni sporazum, ki predvideva plačilo blaga v »inozemskih računih v večstranskih (multilateralnih) lirah«. Novi seznameh blaga veljajo od 1. jan. do konca leta 1958. Celotna izmenjava med Italijo in Poljsko bo po teh sporazumih znašala letos 28 milijard lir, tj. 12% več kot blago po prejšnjih seznameh.

Italija bo izvozila na Poljsko v glavnem sedeče blago (v milijonih lirah): proizvodov mehanike za 4380 (od tega krogličnih ležajev za 2000, električnih aparatov, električnega orodja in materiala za 500, nadomestnih delov za avtomobila in traktorje za 400, strojev za tekstilno industrijo za 300, avtomobilskih strojev za 300, strojev za tiskarsko industrijo za 100, pisarniških strojev za 100, cevi iz jekla in litega železa za 200, drugih strojev za 150); končnih železarskih proizvodov za 1000, tekstilnih proizvodov za 2900 (med temi predvsa umetnih vlaken za 1300, umetnih vlaken za 1000, konoplje za 260, bombažnega predvsa za 100 itd.), živil in kmetijskih proizvodov za 1228 (6000 ton južnega sadja, 1500 ton ržine, vina za 80 mil., tobaka za 200 in plutovine za 200 mil.), kmetijskih in farmacevtskih proizvodov za 650, avtomatov in zračnic za 350, surovih govejih kož za 180, žvepla 4000 ton, cinkove rude za 300 mil. itd.

Iz Poljske bo Italija uvozila: 1 milijon ton premoga, litega železa 10.000, železnih palic 500 ton, pločevinastih proizvodov 1500 ton, 15.000 kub. m lesa, 300 ton nafalina, 300 ton bencola, 500 ton toluola, 1000 ton kazeina, 10.000 ton jemenca, 150 milijonov jajc in 550 ton jajčnih proizvodov, 2000 ton krompirjevega škroba, etilnega alkohola za 350 milijonov, konjev za 150 milijonov, prašičev 6000 glav, 100 ton semenskega krompirja itd.

Plačila se bodo vršila na »inozemskih računih v večstranskih (multilateralnih) lirah. Glede italijanskega izvoza bo veljal odslej tudi za Poljsko režim »tablice export«. Za uvoz v Italijo bodo uporabljali »tablico C import«.

Kemikalije na italijanskem trgu

MILAN. V zadnjem času skoraj ni opaziti kupčij s kemikalijami. Cene so sižbe in poleg tega še težje navzdol. Tržišče je danes praktično v rokah kupcev.

Cene se pri večini kemijskih proizvodov niso spremenile. Pencilni so se: bencol 90%, ki nasproti ceni 77-80 lir iz zadnjih dni februarja kvotira danes 75-78 lir za kg; dalje taljeni kalcijev klorid 70-75% od 45-55 na 45-50 lir; metilni klorid od 160-180 na 160-170 lir; etilni in dietilni glikol od 350-360 na 340-350 lir; sulfurno oljivo olje od 265-275 lir na 265-270 lir.

Zelo slab je položaj na področju mlečnih derivatov. Močno so se pocenile razne vrste mleka v prahu. Maslni mlečni prah 24% je nazadoval od 470-510 na 450-500 lir, domače posneto mleko pa od 310-320 na 260-270 lir; ameriško posneto mleko od 240-250 na 215-220 lir. Januarja je domače posneto mleko stalo 310 lir za kg.

V drugi polovici preteklega leta je stal skrob tudi 140 lir za kg, danes se znaš nihče ne zanima, čeprav ga trgovci ponujajo po 125-128 lir. Cena kalijevnega nitrata je padla od 105-115 na 105-110 lir, rumeni vazelin od 180-200 na 170-180 lir, dvojno vezelno saponifikacijski stearin od 200-220 na 200-210 lir, trikristal prešani od 210-230 na 210-220 lir.

Docim je položaj maščob izredno slab dela izjemno le kokosovo olje: to se je namreč podražilo, in sicer vrsta Ceylon na 220-222 lir (v febr. 205-210); kokosovo olje Straits na 200-202 lir. Cena vinske kisline se je dvignila od 450-460 na 450-470 lir za kg; svetla kolofonija WW od 165-170 na 170-175 lir.

Velika napetost vlada na področju etilnega alkohola. Cene alkohola, predvsem 2. kategorije, so napredovale. V štirinajstih dneh se je 1 hektanhidrid alkohola 1. kategorije podražil od 87-88.000 lir na 92-93.000 lir, cene iste količine vinskoga in sadnega alkohola 2. kategorije pa od 86.000 na 87.000 lir. V zadnjih 7 mesecih je cena alkohola nenehoma napredovala: 1 hektanhidrid etilnega alkohola 1. kategorije je stal v avgustu 84.500, od septembra do oktobra 84.000, v novembru 84.500, v decembru 86.000, v januarju pa 87.000 lir. Vinski alkohol 2. kategorije je stal v avgustu 74.500, v septembru 76.000, v oktobru 79.000, v novembru 81.500, v decembru 82.500, v januarju 84.000 lir. Vzpono redno pa se je tudi dvigala cena sadnega alkohola 2. kategorije: v avgustu 76.000 lir, v septembru 77.000 lir, v oktobru 80.000 lir, v novembru 82.500 lir, v decembru 83.500 lir, v januarju pa 85.000 lir. Ni še nikake vesti, da bi bila dovoljena prodaja alkoholnih rezerv. Zato pa vsi napovedujejo, da se bo alkohol 2. kategorije podražil in da bo alkohol 2. kategorije dosegel ceno 90.000 lir.

Za tesnejše gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Poljsko

Nedavni obisk podpredsednika zveznega izvršnega sveta (vlade), Svetozarja Vukmanovića v Varšavi, ki zavzema med jugoslovanskimi gospodarstveniki važno mesto, je vzbudil pozornost tudi v zahodnih gospodarskih krogih. Med njegovim bivanjem v Varšavi so bila važna gospodarska pogajanja, katerim je sledil podpis sporazuma o ustanovitvi jugoslovansko-poljskega odbora, ki mu je glavni namen še bolj razviti doseganje gospodarske odnose med obema državama. Odbor se bo navezal nepsredne stike med posameznimi podjetji in skupinami podjetij obeh držav. Odbor se je takoj lotil dela in podal svoje mnenje glede bodočih trgovinskih izmenjav in splošnega gospodarskega sodelovanja med obema državama. Dotaknili se je tudi vprašanja sodelovanja glede ureditve prometa, tranzitnega prometa in turizma. Gre tudi za izmenjavo misli o izkušnjah glede gospodarske organizacije sploh. Geografski »Privredni pregled« pripominja, da so v Beogradu zadovoljni z dosežki varšavskih razgovorov in dodaja, da bo treba med obema državama skleniti tudi finančne dogovore, ki bi predstavljali trdno podlago za še uspešnejše gospodarsko sodelovanje.

KOLIKO VINA UVAZA NEMCIJA

V prvih enajstih mesecih leta 1957 je uvozila Zah. Nemčija 2.568.910 hl vina v vrednosti 158.106.000 zaidonemskih frankov. Pretežni del uvoza je prišel iz Francije, Italije, Španije, Portugalske, Maroka, Alžira, Jugoslavije, Grčije, se Cipra in iz Turčije, znatne količine tudi iz Avstrije, Južnoafriške Unije in Čila.

Iz naslednjih podatkov je razvidno, kolik je bil uvoz po kategorizaciji vin in kolik je bil pri tem delež Italije in Jugoslavije; plačani zneski so navedeni v oklepaju:

Vina za destilacijo: skupno 916.431 hl (51.721 mil. DM): Italija 71.933 hl (2.799 mil. DM), Jugoslavija 127.977 hl (4.796 mil. DM). Glavni delež ima Francija.

Vina za proizvodnjo kisa: skupno 54.238 hl (1.59 mil. DM): Italija 27.448 hl (0.835 mil. DM), Jugoslavija 19.939 hl (0.532 mil. DM).

Vina na bazi vermuta: skupno 292.075 hl (14.595 mil. DM): Italija 120.397 hl (6.638 mil. DM), Jugoslavija 73.488 hl (3.14 mil. DM).

Peneca vina za rezanje: skupno 230.219 hl (14.525 mil. DM): Italija 5.867 hl (0.303 mil. DM), Jugoslavija nič. Tudi tu ima glavni delež Francija.

Rdeča vina za rezanje: skupno 32.156 hl (1.447 mil. DM): uvoženo skoro izključno iz Španije.

Desertna vina: skupno 245.459 hl (18 mil. 984.000 DM): Italija 45.448 hl (3.038 mil. DM), Jugoslavija 4.845 hl (0.264 mil. DM). Tudi pri tej sorti prednjači Španija s 110.000 hl.

Rdeča namizna vina: skupno 493.345 hl (30.345 mil. DM): Italija 141.296 hl (9.649 mil. DM), Jugoslavija 17.801 hl (0.807 mil. DM). Tu je po količini nekoliko močnejša Španija; po vrednosti pa je na prvem mestu Francija.

Bela namizna vina: skupno 250.324 hl (18.69 mil. DM): Italija 29.416 hl (1.888 mil. DM), Jugoslavija 21.345 hl (1.109 mil. DM). Prednjači Francija s 127.432 hl (10.88 mil. DM).

Vermut: skupno 54.663 hl (6.009 mil. DM): Italija 43.249 hl (4.467 mil. DM), ostalo Francija.

MODRA GALICA BO CENEJŠA

Osrednja komisija za cene je določila nove cene modri galici po znatnem padcu cen bakra na svetovnih tržiščih. Medindustrijskem odboru je omenjena komisija predlagala, naj se modra galica prodaja po 10.500 lir stot v marcu, po 10.700 lir v aprilu in po 10.900 lir v maju t. l. Dosedanje cene modre galice so bile za 5000 do 6500 lir višje. Nove cene se tudi sicer že uveljavljajo. Tako je 21. februarja v Florenci modra galica v prodaji na debelo po cenah od 10.300 do 11.000 lir za stot, franko skladišče prodajalca. V prodaji na drobno se giblje cena modre galice med 145 do 150 lirami za 1 kg.

BOLJSI STIKI MED JUŽNO ITALIJO IN JUGOSLOVANSKO OBALO

V februarju je bil v Dubrovniku sestanek predstavnikov zunanjetrgovinskih podjetij iz Crne Gore, južne Dalmacije in Bosne-Hercegovine. Na sestanku so se bavili s pobudo Jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice o razširitvi trgovinskih stikov med podjetji v južni Italiji in na jugoslovanski južni obali. Ustanovili so poseben odbor, ki naj prouči možnost sodelovanja zunanjetrgovinskih podjetij južne Dalmacije, Bosne, Hercegovine in Crne Gore na vselejmu v Bariju meseca septembra.

Belgijski zdravnik Jean de Mandeville pripoveduje v svoji knjigi *Voyage d'outre mer*, ki je izšla v 14. stoletju, kaj čudno storijo. Pravi, da je na svojih potovanjih po Bliznjem vzhodu naletel na »tatarsko ovco«, ki je pravzaprav rastlina in ki ji pravijo tudi sirsa-ovca ali baromec. »Rastlina«, pripoveduje, je »ima sad, ki je podoban bučki. Ko bučka dozori, jo lahko pojed; če jo odpreš, se ti pokaže živalca, podobna jagnetju, ki je vsa z volno odeta. Pojës pa lahko vse, sad in živalco, kar je veliko čudo«, zaključuje pisec. Fantastični opis, ki priča, da stvarca v Evropi takrat še ni bila kdo ve kaj poznana, ima v mislih bombažev sad; če imaš kaj domisljije, boš v bombaževem stroku videl zares podoben jagnet, semensko zrno, ki je v stroku, pa je zavito v perico dolgih, volni podobnih in na zrna pritrjenih vlaken.

V INDIJI IN AMERIKI

V Indiji so že v davni spoznali, da se dajo bombažna vlakna zelo koristno uporabiti za izdelovanje tkanin. Od tam se je bombaževce razširil proti vzhodu na Kitajsko, proti zahodu pa v arabščke dežele in proti Kaspiškemu morju. Arabci, ki pravijo bombažu »kum«, so pri prodiranju na zahod zaseli rastlino in njeno ime (cotton, coton, algodn) v severnoafriške dežele pa v Španijo in na Sicilijo. Po drugih evropskih deželah so začeli koristnosti bombaža spoznavati šele po odkritju Amerike, kjer je bil prav tako doma kakor v Indiji; nepogrejljiva tekstilna surovina pa je bombaž postal v Evropi nekako v 17. stoletju.

Bombaževca je več družin; neki vrsti pravijo Bombax in smo Slovenci pozveli ime rastline morda po tej sorti.

nasenje

Glas iz občinstva

Teško je preriniti se do kruha

Dovolite, gospod urednik, da tudi jaz povem nekaj k Vašemu članku o prazniku, ki je ustvarjal v našem življenju prepogoste smrti gospodarskih talentov. Vsem nam, ki smo količar narodno zavedni, je pač pri srcu, da bi se naš rod ohranil tudi na Tršaškem, Gorickem in Beneškem, kjer živi še skoraj 1300 let. Vprašanje je samo, kako naj se ohrani v takšnem položaju, kakor je danes. Morda se bo kdo kar zgrozil, če zapisem, da smo danes v večji nevarnosti za svoj obstanek, kakor smo bili za časa fašizma. Takrat nismo imeli šol, tudi ne več lastnih gospodarskih organizacij, toda gospodarsko nismo bili v takšni nevarnosti kakor danes. Vsaj mali ljudje v raznih strokah so lahko mirno delali na svojih mestih, v svojih delavnicah in tovarnah — da ne govorim o kmetu — ko so fašisti pomeli našo inteligenco. Danes je resno ogroženo tudi ta mali slovenski človek. Pogosto hodi zaman od Poncija do Pilata in išče priporočila na levo in desno pri Sloencih in Italijanih. Mesta v tovarnah, v ladjedelnicah, v železarni in v velikih industrijskih podjetjih so rezervirana za druge, za prišleke. Lahko se hvajajo, da je tržaško gospodarstvo prebavilo 50.000 priseljencev iz Istre, toda povedati bi tudi morali, na čigav račun in da je danes v Trstu 17.000 ljudi brez dela. Jasno je, da so morali nekoga izpodrinuti; kajti toliko novega dela po vojni v Trstu ni, da bi lahko našlo zasluzek toliko novih ljudi.

Kako naj si pomagamo? Izzelitev pomeni umik s te zemlje, ki je gotovo ena izmed najlepših dežel, poleg tega pa tudi mračno negotovost. Kako naj se naš človek prerine do kruha? Velike težave so tudi v tem, da imamo še danes od življenja velike zahteve. Mi se ne zadovoljimo z vsako skorjo kruha, to nam je ostalo iz časa, ko so ljudje pri nas dobro žineli, ko je Trst deljal z vsem svetom. Na žalost se bomo morali v tem pogledu prilagoditi novim razmeram, ako se bomo hoteli ohraniti na tej zemlji. Kdor se hoče hoteli postaviti na lastne noge, bo moral začeti na najnižji stopnji, kakor tisti, ki prihajajo k nam in začnejo najprej prodajati stadolet na voziku in končajo z lastnim barom. Kam naj se obrne mali človek, ki hoče nekaj začeti, recimo, mladi mehanik za posojilo, da bi si nabavil potrebno orodje? Kako naj naš človek plača obresti 7 do 8% in še stroške navrt?

V današnjih okoliščinah je naša rešitev prav v takšni drobni dejavnosti, ker nam je edino v tej odprto še majhno okence v življenje. Kjer je količar večjega, prehaja vedno bolj pod nadzorstvo občine in države in prav občina in država, ki bi morali biti najbolj nepristranski, dajeta vedno bolj prednost tujemu človeku pred domačim.

Socialni VTRINKI

ODPUST DELAVCEV

Ladjedelnica sv. Marka v Trstu je po ureditvi spora o povišanju prejemkov nameščencem odpustila 10 delavcev, ker so baje povzročili nerede v ladjedelnici za časa spora. Odpust 10 delavcev je zbudil tem večje razburjenje, ker je 1. januarja prišlo podjetje popolnoma pod državno nadzorstvo. Omenjeni odpusti so po mnenju sindikalnih ustanov tudi v naprotju iz obveznosti, ki jih je država sprejela v nedavnih rimskih pogajanjih.

NAGRADA ZA ZDRAVE ZOBE. Nov način borbe proti zobnemu gnijlju so si izmislili na Švedskem. V Bankydu prejme vsak otrok, ki solskemu zobnemu zdravniku pokaže povsem zdrave zobe, nagradi okoli 6000 lir; 600 lir za vsako plombo pa prejmejo otroci, pri katerih se je škoda, ki jo je povzročilo gnitje zob, zmanjšala zaradi pravočasnega zdravljenja.

Po 25.000 LIR so stali sedeti v prtiličju rimske opere tisti večer, ki je pela grška pevka Callas-Menghini. Pravi tisti večer je med igrjo peva nenadoma prenehala peti, češ, da se nekateri poslušalci vedejo nesposobno. Nekatere rimske dame so si za to predstavno nabavile oblike »Schubert« in plačale za vsako obleko od 200.000 do 300.000 lir.

Ko v Evropi še niso poznali bombaža

Grm je tipičen za monsonsko podnebje; zahteva mnogo vode, kadar dorasča, in mnogo vročega sonca, kadar dozoreva. V deželah, kjer je sicer vroče, pa je malo dežja, si pomagajo z umetnim namakanjem tal, kakor n. pr. v Egiptu. Dandanes je bombaževa kultura razširjena po vročih pokrajinah vsega sveta; v Evropi uspeva bombaž samo v nekaterih pokrajinah Bolgarije, ki je največji evropski proizvajalec surovine; nadalje v nekaterih krajih Romunije, Jugoslavije, Grčije, Italije in Španije, a žetev seveda niti zdaleč ne krije potreb teh dežel. Sovjetska zveza ima močne bombažne kulture v Uzbekistanu, Turkmenistanu in Tadžikistanu.

OD VLAKEN DO PAVOLE
Bombažna vlakna niso vsa enaka. Zrnja se držijo bodisi samo dolge nitke,

LJUBLJANSKO PISMO

(Nadaljevanje s 1. strani)

POTROŠNIŠKE KREDITE BODO SKRČILI

Lani so narasli potrošniški krediti za 25 milijard, kar je glede na stanje blagovnih zalog pretirano. Nadaljnje naraščanje teh posojil v taki smeri bi lahko ogrozilo stabilnost na tržišču, saj skoro 70 milijard potrošniških posojil ne more biti brez posledice na tržišču. Zato so bile te dni sprjete nekatere omejitve pri odobravanju potrošniških posojil tako glede predmeta, kot tudi v zvezi z letošnjim povišanjem prejemkov delavcev in uslužbenec v povprečju za 13%. Pritisak na blagovne zaloge — sklade bi bil povečan ob upoštevanju še enega dejstva; saj se pričakuje tudi letos izplačilo plač v višjem znesku in v večjih obrokih. Lani je bilo n. pr. izplačanih povprečno v državi 13,6 mesečnih plač.

Kot posebnost naj še omenimo, da se je Jugoslavija trenutno znašla v položaju, ko mora uvažati pitane svinje. Iz izvoznika je torej postala uvoznica tega blaga. Vzrok: domača reja svinj je padla, izvoz je bil zanemarljiv, poleg tega pa so narasle potrebe predelovalne industrije. Seveda je to le prehodni pojav, čeprav vreden, da ga omenimo kot posebnost.

PROMET v pristanišču

JUGOLINIJA
Proga: Jadran — Bliznji vzhod: Titograd odh. iz Trsta 14. marca, Zagreb odh. 17. marca, Skopje odh. 21. marca, Sarajevo odh. 28. marca.
Proga: Jadran — Indija — Pakistan: Velebit odh. iz Trsta 26. marca, Dinara odh. 12. aprila.
Proga: Jadran — Ožine — Indonezija — Daljni vzhod: Treči Maj odh. iz Trsta 24. marca, Dinara odh. 12. aprila.
Proga: Jadran — Sev. Kitajska — Japonska: Treči Maj odh. iz Trsta 24. marca, Lika odh. 15. aprila.
Proga: Jadran — Zedinjene ameriške države: Slovenija odh. iz Trsta 17. marca, Crna Gora odh. 3. aprila.
Proga: Jadran — Sev. Evropa: Užice odh. iz Trsta 12. marca, Zadar odh. 20. marca, Rijeka odh. 5. aprila.
Proga: Jadran — Sev. Afrika: Užice odh. iz Trsta 12. marca, Slovenija odh. 17. marca, Crna Gora odh. 3. aprila, Rijeka odh. 5. aprila.
Proga: Jadran — Perzijski zaliv: Vis odh. iz Trsta 17. marca.
Proga: Jadran — Dalmacija — Grčija: (Jadrolinija): Istra odh. iz Trsta 11. marca.

PRVA VEČJA LADJA V PORTOROŽU. Ladja »Pohorje«, last Splošne plošve v Piranu, je po naročilu podjetja Piranske soline pripeljala v skladišča tega podjetja v Portorožu 9500 ton soli iz Egipta. Poprej je ladja »Užice« raztovarila v Piranu pošiljko bombaža. »Pohorje« je raztovorilo novo podjetje »Pristanišča in skladišča« Koper. Lansko leto so v piranskih solinah pridobili zelo malo soli, ker ni bilo vreme ugodno.

150-LETNICA PREGOVOVINI V RASI. Te dni je preteklo 150 let, odkar so začeli izkoriščati rasko premogovine v Istri. Pomembno obletnico so praznovali v Rasi od 27. febr. do 2. marca. Priredili so razne svečanosti in akademije, katerim so prisostvovali tudi stari in upokojeni rudarji. Tudi predsednik republike Tito je ob tej priložnosti poslal istrskemu rudarskemu kolektivu brzojavne čestitke.

TUJI DELAVCI V SVIČI. Avgusta meseca lanskega leta je bilo v Sviči zaposlenih 377.097 tujih delavcev (1.195.326.065). Italijanov je bilo 247.835 (206 tisoč 860), takoj za njimi pridejo Nemci s 77.785 (69.198); Francozov je bilo 9000. Mnogo Nemcev zahaja na delo v Sviči iz obojnih krajev (16.901), zensk iz obojnih krajev pa je v Sviči na delu 8.399.

Ameriško-ruski dvoboj z raketami

Tekmi v oboroževanju med velikimi državami ni videti konca. Po ameriških poročilih so Rusi te dni napravili zopet dva poizkusa z vodivimi bombami. V tej zvezi je zanimivo mnenje nekega velikega angleškega lista o položaju, ki je nast

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

KAVA

TRST. Povprečne cene kave na viru proizvodnje: brazilska kava, v lirah za 1 kg fob: Rio N.Y. 5 525; Rio N.Y. 3 545; Victoria 5 good to large bean 505; Santos extra prime good to large bean 810-830; srednjameriška kava, v dolarjih za 50 kg fob. proti vkrpanju po aprilu: Ecuador extra superior naravna 45; Haiti naravna XXX 46-47; Salvador 42-63; Kostariška 61-64; arabska kava, v silingih za 50 kg cif.: Gimma 325; Moka Hodeidah 1 400-410; afriška kava, v silingih za cvt. cif.: Uganda oprana in prečiščena 310.

Povprečne cene ocarinjene kave od uvoznika do grosista Go. skladišče prodajalca, v lirah za kg neto ponovno pretehtano; Malaja AP/1 1340; Uganda Madagaskar oprana in prečiščena 1340; Madagaskar Premier Plantation 1345; Kongorobusta tipa »B« 1360; Java Robusta naravna 1340; Java Robusta WIB 1440; Victoria N.Y. 6, Screen 17/19 1340; Victoria N.Y. 5, Screen 18/19 1380; Victoria N.Y. 5, Screen 18/19 1380; Rio N.Y. 4 18/19 1400; Minas N.Y. 2, Screen 17 1430; Bahia 1480; Ecuador extra superior 1440; Mexico naravna 1490; Moka Hodeidah 1 1450; Tanganika »A« oprana 1600; Tanganika »AA« 1620; Haiti XXX 1440; Haiti XXXX 1550; Mexico oprana 1680; Kostarika 1780; Portorico 1740.

SLADKOR

TRST. Angleški sladkor kvotira 42/5 funta šterlinga za tono cif. Trst proti vkrpanju v marcu, id. »SMX« 41/5. Francoski sladkor proti takojšnjem vkrpanju v papirnati vrečah stane 71/5 lire kg fco železniški vagon Ventimiglia. Belgijski sladkor proti takojšnjem vkrpanju kvotira 605-608 belgijskih frankov za sto cif. Kubanski sladkor proti vkrpanju v maju, juniju, juliju, v bombažastih vrečah 110 dolarjev za tono cif. Italijanska pristaniška. Venezuelski sladkor proti vkrpanju v marcu stane 108 dolarjev za tono v papirnati vrečah, ponovno pretehtano blago.

POPER

TRST. Saravak special London quality proti vkrpanju v marcu 156 silingov za cvt. cif. Trst ponovno pretehtano blago; proti vkrpanju v juliju-avgustu (nov pridelek) 160; Saravak beli proti vkrpanju v marcu 237/6; Malabar proti vkrpanju v marcu 190; Tellicherry 192; Tellicherry extra bold 197.

Italijanski trg

Italijanski trg s kmetijskimi pridelki je v zadnjem tednu nekoliko oživel. Cene se splošno niso bistveno izpremenile. Za mehko pšenico ni bilo posebnega zanimanja. Na nekaterih tržiščih severne Italije se je stvelilo kupčij milenske. V glavnem je šlo za nakupe mlinarske industrije. Za trdo pšenico ni zanimanja; cene so šibke. Cene koruze so se dvignile. Krepke so cene neoluščene in oluščene riže. Otrobi se dobro prodajajo; cene se dvigajo.

Krma gre težko od rok; cene so neizpremenjene.

Trg s klavno živino je oživel. Stevilo sklenjenih kupčij se je povečalo. Isto velja za prašiče; zlasti za debele prašiče. Velike težave so pri prodaji masla. Cene so ostale nizke. Na trgu s sirom je precej živahno. Najbolj gresta vrsti grana in gorgonzola. Poudarila olivnega olja je večja od povprečavanja. Cene so na nekaterih tržiščih še padle.

Cene vina so visoke; zaradi tega so prekupevalci postali previdni pri nakupovanju. Proizvajalci vztrajajo pri visokih cenah, ker je bil lanski pridelek za 16 milijonov hl manjši od prejšnjega leta.

Cene svežega sadja so visoke, za suho sadje pa ni zanimanja, zato so cene nekoliko popustile zlasti mandelnom. S paradiznikovo mezo je bilo stvelilo kupčij omejeno.

ZITARICE

MANTOVA. Pšenica fina 7200-7300, dobra 7100-7200; koruza fina 5200-5300, srednje vrste 4700-4800, navadna 4000-4500; oves 4500-4600; ječmen 5000-5500; rž 6500 do 7000; pšenična moka tipa »0« 9600-10.000, tipa »0« 8800-9200, tipa »1« 8500-8800, tipa »2« 7800-7900; koruzna moka navadna 4600-4700, srednje vrste 6100-6200, fina 6700-6800; pšenični otrobi 3400 do 3500.

VERCELLI. Neoluščeni riž: Pierrot 6500-6800; Balillone 6500-7000; Roncarolo 6000-6600; Ardzionne 6600-7200; G. Rossi 7700-8200; Maratelli 7400-8000; Rizzotto 7100-7900; Razza 77 7100-7800; R. B. 7500-8400; Sessia 7600-8000; Arborio 8400-9600.

Oluščeni riž: navaden 10.300-10.500; Pierrot 11.500-11.800; Balillone 12.000 do 13.000; Ardzionne 12.700-13.000; Maratelli 14.500-15.000; Rizzotto 14.000-14.800; Razza za 77 14.000-14.800; R. B. 14.600-15.500; Arborio 17.500-18.500.

VALUTE V MILANU

	19-11-58	5-III-58
Dinar (100)	75.—	75.—
Funt šter.	5800.—	5850.—
Napoleon	4750.—	4800.—
Dolar	624,88	624,75
Franc. fr. (100)	136,25	133,50
Svicaški fr.	145,62	145,62
Funt šter. pap.	1700.—	1750.—
Avstrijski šil.	23,90	24.—
Zlato (gram)	708.—	709.—

BANKOVCI V CURIHU

	5. marca 1958
ZDA (1 dol.)	4,28
Anglija (1 f. šter.)	11,95
Francija (100 fr.)	0,91
Italija (100 lir)	0,68
Avstrija (100 šil.)	16,45
ČSR (100 kr.)	11,75
Nemčija (100 DM)	101,75
Belgija (100 fr.)	8,57
Nizozemska (100 fl.)	112,60
Svedska (100 kr.)	82,25
Izrael (1 funt)	1,55
Spanija (100 pezeta)	7,64
Argentina (100 pezov)	11,—
Egipt (1 f. šter.)	7,25
Jugoslavija (100 din)	0,69

ZIVINA

LUGO. Zivina za rejo: krave 340-440 tisoč lir par; breje krave 400-500.000 lir par; krave s teletom 420-650.000 lir par; voli 400-560.000 lir par; junci in junice 2-3 leta stare 5 stotov težke 335-370.000 lir par; krave breje prvesnice 190-200.000 lir glava; telice 2 stota težke 85-100.000 lir glava, molzne krave 130-225.000 lir glava.

Klavna živina: voli 6 stotov težki I. 295-350 lir kg, II. 230-265; krave 6 stotov težke I. 290-330, II. 230-260; junci 5 stotov težki I. 320-340, II. 290-320; telcihi I. 490-545, II. 410-450.

Prašiči. Prašički za rejo 470-540; suhi prašiči 350-420; prašiči za pitanje 100 do 150 kg 310-330, nad 150 kg 350-380. Vprezni konji 200-220 lir kg ali 100 do 130.000 lir glava; konji za zakol 230-240 lir kg; žrebata za zakol 350-370; vprezni meži 100-110 lir kg ali 60-70.000 lir glava; meži za zakol 160-180; vprezni osli 80-90 lir kg ali 50-60.000 lir glava; osli za zakol 180-210, II. 170-180; ovce 210-240; jagnjeta 440-480 lir kg.

KRMA

CREMONA. Seno majske košnje 2200 do 2400 lir stot; seno iz detelje 1800-2000; seno z naravnega travnika 2200-2400, II. košnje 2100-2300, III. košnje 2100-2300; pšenična slama 880-850.

PERUTNINA

MILAN. Zivi piščanci extra 880-900, I. 800-850, II. 700-750; zaklani piščanci izbrani 1000-1050, navadni 800-880; inozemski zmrzjeni piščanci madžarski 500-600, jugoslovanski 450-550; žive kokoši 620-680, zaklane 800-900; inozemske kokoši zaklane v Italiji 600-670; inozemske zmrzjene kokoši 500-600; zaklane pegatke 1150-1250; mladi golobi zaklani 900, zaklani golobi 1000-1100; inozemske zmrzjene pure 500-600; inozemski zmrzjeni purani 500-590; žive rance 400-480, zaklane 500-650; živi zajci 380-400, zaklani s kožo 470-500, brez kože 480-550.

Sveža jajca I. 22,20-24,50, navadna 20,50-21,50 lir komad; inozemska sveža jajca 17-25 lir po teži.

MLECNI IZDELKI

CREMONA. Maslo iz smetane 680 do 690, maslo II. 560-580, III. 530-540, IV. 480-490; sbrinž svež 480-500, 3 mesece star 580-620; provolone svež 470-490, 3 mesece star 560-570; grana svež 480-500; majske proizv. 1957 600-620; zimski proizv. 1956-57 650-700; majske proizv. 1956 680-700; emmenthal svež 500-530, 3 mesece star 560-580, italico svež 410-420; taleggio svež 350-360.

VINO

MILAN. Piemonte črno 10-11 stop. 680 do 720 lir stop/stot, 11-12 stop. 720-740; Barbera 12-13 stop. 750-780; Moskat 14.200-14.500 lir stop; Mantovano črno 9-10 stop. 600-630 lir stop/stot; Oltrepò Pavese 10-11 stop. 680-720; 11-12 stop. 720 do 740; Valpolicella in Bardolino 10,5-11,5 stop. 670-700; Soave belo 11-11,5 stop.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	5. 2.	19. 2.	5. 3.
Pšenica (stot. dol. za bušel)	215 1/2	218 3/4	223 7/8
Koruzna (stot. dol. za bušel)	110 —	111 3/4	115 7/8
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	24 —	22,50	22,50
Cin (stot. dol. za funt)	93,50	94,37	95,25
Svinec (stot. dol. za funt)	13 —	13 —	13 —
Cink (stot. dol. za funt)	10 —	10 —	10 —
Aluminij (stot. dol. za funt)	28,10	28,10	28,10
Nikelj (stot. dol. za funt)	74 —	74 —	74 —
Bombaž (stot. dol. za funt)	36,20	38,90	36,05
Zivo srebro (dol. za steklenico)	223 —	225 —	230 —
Kava (stot. dol. za funt Santos 4)	64,50	64 —	64 —
LONDON			
Baker (funt šter. za d. tono)	167 1/2	163 1/4	162 3/4
Cin (funt šter. za d. tono)	730 1/2	736 —	732 —
Cink (funt šter. za d. tono)	64 —	64 1/2	63 3/8
Svinec (funt šter. za d. tono)	73 —	75 —	75 —
SANTOS			
Kava Santos D (kruzejrov za 10 kg)	527,50	519 —	522,50

Teden do 28. februarja je prinesel le redke spremembe na svetovnih tržiščih. Cene barvarstih kovin, posebno bakra, so se nadalje nazadovale. Pri žitaricah je tržišče v Chicagu nekoliko oživel: v omenjenem tednu je bilo prodanih v inozemstvu 1,4 milijona bušlov pšenice.

Povpraševanje inozemstva po pšenici in notranje povpraševanje po koruzi je pripomoglo k izboljšanju cen na tržiščih v Chicagu, kjer so 28. febr. zaobeležili sledeče cene: pšenica dobava marec 2204 stotinke dolarja za bušel, (218 5/8 teden prej); koruza dobava marec 1134 stot. dol. za bušel (111 3/8 teden prej).

ZITARICE

Povpraševanje inozemstva po pšenici in notranje povpraševanje po koruzi je pripomoglo k izboljšanju cen na tržiščih v Chicagu, kjer so 28. febr. zaobeležili sledeče cene: pšenica dobava marec 2204 stotinke dolarja za bušel, (218 5/8 teden prej); koruza dobava marec 1134 stot. dol. za bušel (111 3/8 teden prej).

SLADKOR, KAVA, KAKAO

Cena kavana se je po začetni slabosti nekoliko popravila. Na ceno vplivajo čedalje bolj poročila o slabi letini. V New Yorku je kakao za dobavo v marcu zaznamoval ceno 41,57 stotinke dolarja za funt (42,01 pred tednom). Polemika okoli vredne kavne politike v Braziliji je nekoliko oslabila tečaj kave; v New Yorku je cena kave po pogodbi M, dobava maj, bila 54,65 stot. dolarja za funt (teden prej 54,80). Vest, da bo Sovjetska zveza odkupila 5 milijonov vrš in tako rešila vprašanje prevleke zaloge (13 milijonov vrš) v Braziliji, utegne že v prihodnjih dneh zboljšati cene kavi. Sladkor je v tednu do 28. febr. zdrlnil na 3,46 stot. dolarja za funt (teden prej 3,50).

VLAKNA

Bombaž je v tednu od 28. febr. ohranil nekoliko cene prejšnjega tedna, vendar ima novi pridelek boljše upe kar stari. Trg je pod vtisom kredita 250 milijonov dolarjev, ki ga je odobrila ameriški parlament za omejitve površine posejane z bombažem. V New Yorku je bombaž zabeležil 28. febr. ceno 36,05 stot. dol. za funt (teden prej 35,95), v Liverpoolu pa ameriški middling 15/16, dobava marec-april, ceno 25 stot. dol. za funt (25,15 teden prej). Pri volni je opaziti vztrajno nazadovanje cen na izvornih in na tržiščih, predvsem na dražbah v Londonu, kjer je tip 64's B kvotiral 106 1/2 penija za funt (teden prej 107 penjev). V New Yorku

720-740; Raboso 10-11 stop. 620-640; Romagnolo 9-10 stop. 650-670, črno 9-10 stop. 620-640; Chianti Toscana 12 stop. (proizv. 1956) 350 lir pletenka; toskansko navadno 10-11 stop. 630-650; Aretino belo 10-11 stop. 640-660; Marche belo 10-11 stop. 640-660, črno 10-11 stop. 620-640; Barletta extra 14-15 stop. 620-640, navadno 13-14 stop. 600-620, navadno 12-13 stop. 590-600; San Severo belo 11-12 stop. 660-680; Squinzano 13-14 stop. 610-630; sladko vino iz Brindizija 11.800 do 12.300 lir stot; Marsala navadna 16.000; Vermut iz Piemonta 240-260 lir steklenica.

OLJE

FIRENZE. Olivno olje extra do 1% kisline 550-570, do 1,50% kisline 520-50, do 2,50% kisline 500-520, do 4% kisline 480-500; dvakrat rafinirano olje tipa »A« 450 do 460, tipa »B« 395-415; prvotno semensko olje 350-355; olje iz zemeljskih lešnikov 370-375.

ZELENJAVNA IN SADJE

MILAN. Suh česen 200-240 lir kg; karcofi 35-55 lir komad; korenje 90-110 lir kg, cvetaka 24-54; ohrovt 24-38; cikorkija 30-48; čebula 20-30; olivne detelice 120-160; žajbelj in rozmarin 110 do 170; koromač 34-72; cikorkija s koreninami 40-60; rdeča solata 120-180; majestica 38-44; grah iz Sicilije 144-180; por 40-60; peteršilj 140-210; zelena navadna 150-240; spinjak 48-60.

Jabolka navadna mešana 80-120, Delicijosa 154-285; Morgenduff 156-180; hruške 180-260; pomaranče navadne 75-85, rdeče 108-125; limone 108-155; mandarin navadni 96-132, Paterno 168-230.

KONSERVIRANA ZIVILA

PIACENZA. Dvakrat koncentrirana paradiznikova meza proizv. 1957 v skatlah 10 kg 175-185 lir kg, v skatlah 5 kg 180-190; v skatlah 1 kg 195-205; v skatlah 500 g 210-220; v tubah 200 g 65-67 lir tuba, v tubah 100 g 39-41 tuba.

Trikrat koncentrirana paradiznikova meza v sodih 155-165 lir kg, v skatlah 10 kg 190-200, v skatlah 5 kg 195-205, v skatlah 1 kg 210-220, v skatlah 500 g 220 do 230, v tubah 200 g 68-70, v tubah 100 g 41-43 lir tuba.

Olupljeni paradizniki v skatlah 1200 g 125-130 lir skatla, v skatlah 500 g 65 do 70 lir.

KOZE

TURIN. Surove kože: krave z glavo in parklji do 30 kg 250-260 lir kg, nad 30 kg 250-260, voli z glavo in parklji 40-50 kg 215-225, nad 50 kg 205-210; teleta do 4 kg 730-770, 4-6 kg 700-810, 6-8 kg 700-720, 9-12 kg 590-620, 12-20 kg 490-505, 20-25 kg 360-395; konji surove oslojene kože 190-195; ovni (sube kože) 1,1-1,3 kg 475-505, 1,3-1,6 kg 495-515; ovni surove oslojene kože 3,5-4 kg 200-220; koze 12-14 kg za ducat 685-730; kozlički 30-32 za 100 koz 1710-1805; jagnjeta 55-70 kg 100 koz 950-1050, 80-105 kg 100 koz 805 do 885.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

Oblastniki naj čujejo glas naših kmetov!

Kmetje zahtevajo bolniško zavarovanje tudi na Tržaškem - V trgovinski zbornici naj bodo zastopani pravi kmetje - Davčni vijak je že dovolj pritisnjen

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov, ki sodelujeta že dobro leto, sta po svojem koordinacijskem odboru povabili svoje člane na širše svetovanje o najbolj perečih vprašanjih, ki v tem trenutku zadevajo našega kmeta na Tržaškem. Člani so se odzvali vabilu v izredno velikem številu ter se udeležili nedeljskega sestanka v dvorani v Rimski ulici št. 15. Zbrane je pozdravil predsednik koordinacijskega odbora Janko Furlan, ki tudi sicer pozorno spremlja razvoj kmetijstva na Tržaškem in zlasti s persomom opozarja na njegove težave.

95 odst. kmetov nima besede

Predsednik Kmečke zveze J. Škrk je z jedrnatimi besedami obrazložil dve glavni točki dnevnega reda, in sicer vprašanje kmečkega bolniškega zavarovanja in zastopstva v zbornici za trgovino, industrijo in kmetijstvo. Zakoni o bolniškem zavarovanju kmetov, ki je že davno bil uveljavljen in drugi italijanski pokrajini, se ni bil raztegnjen na Tržaško ozemlje, čeprav bi morali vsi državljani uživati iste pravice.

Okoli 6000 kmetov, ki obdelujejo zemljo na Tržaškem, nima lastnih predstavnikov v Zbornici za trgovino, obrt in kmetijstvo. Zaradi tega praviljavno oblasti vse načrte glede našega kmetijstva brez sodelovanja z veliko večino pravih kmetov. Naši kmetje tudi ne morejo biti zadovoljni z naseljevanjem ljudi z onstran meje, in to z namenom, da se ti ljudje izkoristijo kot politični čimbelj. Govornik je tudi omenil, da Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov pomagata prizadetim pri izvažanju korakov, ki so potrebni za dosegajo kmečke pokojnine; same oblasti so se pohvalno izrazile o tem namenu sodelovanja. Sodelovanje med Kmečko zvezo in Zvezo malih posestnikov se je obneslo in se utrjuje. Kmetje naj se zavedajo, da bodo lahko dvignili svoj glas za obrambo kmetijstva samo, ako bodo strnjeno in organizirani. Tudi predsednik Zveze malih posestnikov, Svab Valentin, je v svojih pozdravnih besedah ugotovil, da je sodelovanje obeh kmečkih organizacij obrodilo uspehe.

POLOŽAJ NAŠEGA KMETIJSTVA

Nato je inž. J. Pečenko podal dolgo in izčrpano poročilo o današnjem položaju kmetijstva na Tržaškem in o klimatičnih in splošnih gospodarskih pogojih za njegov razvoj. Omenil je ugodne okoliščine, ki jih ustvarja že sama lega za razvoj tržaškega gospodarstva, pa tudi neugodne, ki ovirajo njegov razvoj. Slovenske kmetije ležijo prav blizu velikega potrošnika, tj. mesta Trsta s skoraj 300.000 prebivalcev, toda kmetijska posest na Tržaškem je na žalost preveč razcepljena in ima na drugi strani pred seboj močno konkurenco mehanizirane italijanske veleposelitve. Rešitev za slovenskega kmeta je v intenzivnejšem in naprednejšem gospodarstvu. Za to pa je nujno potrebno strokovna izobrazba, ki jo lahko da kmetijska šola.

Govornik je nato podrobno obdelal posamezne panoge tržaškega kmetijstva, in sicer živinorejo, vinogradništvo, sadjarstvo, cvetličarstvo in kokošje reje. Glede živinoreje je omenil, da ji grozi velika nevarnost, ako si slovenski kmetje ne zagotovijo soudeležbe pri načrtih za razpečevanje mleka na drobnjo, po Trstu. Praviljavno se namreč načrt, da bi grosisti, ki dovažajo mleko iz drugih pokrajin, prevzeli razpečevanje mleka po hišah ter bi tako lahko diktirali ceno mleku na Tržaškem, ki je sicer boljše kakor mleko iz nižin.

RAZKOSANOST ZEMLJIŠKE POSESTI

Kako močno je razkosana zemljiška posest na Tržaškem, nam povedo naslednji podatki: v tržaški občini je 808 hektar obdelovalne površine, a lastnikov je kar 20.000. To se pravi, da pripade vsakemu lastniku približno 400 kv. metrov obdelovalne površine. Na Tržaškem ozemlju je 12 posestev s površino nad 100 hektarov, 67 posestev z 20 do 100 hektarov, 579 posestev s 5 do 20 hektarov in 2686 posestev s površino izpod 5 hektarov. Posedstva s površino nad 100 hektarov so pretežno občinska ali državna lastnina ter predstavljajo gozdove, slabe pašnike in zemljišča vaških skupnosti.

PROSTA CONA BI KORISTILA KMETIJSTVU

Inž. Pečenko meni, da bi uvedba proste cone na Tržaškem nikakor ne škodovala našemu kmetijstvu. Znižanje cen živilm oziroma splošni bi znižalo tudi stroške za delovno silo, za nabavo kmetijskih strojev, gnojil in krmil, ker bi se cene teh proizvodov izenačile s cenami na svetovnih trgih. Govornik je obžaloval, da Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov, ki predstavljata večino slovenskih in italijan-

skih kmetov na Tržaškem, se danes nista zastopani v Zbornici za trgovino, industrijo in kmetijstvo.

Ob zaključku svojega poročila je govornik dal nekatere nasvete za zboljšanje kmetijstva na Tržaškem; razviti bi bilo treba živinorejo in perutinarstvo, prav tako posvetiti večjo pozornost vrtnarstvu; poskusiti z gojenjem namiznih sort grozdja; zboljšati sadjarstvo in bolje organizirati prodajo mleka in kmetijskih pridelkov.

KAJ PRICAKUJEJO KMETJE OD OBLASTEVI

</